

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije na volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019

2020

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije na volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019

Številka: 325-10/2019/20

Ljubljana, 23. marca 2020

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019*, ki jo je organizirala politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji ter izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji. Računsko sodišče je v reviziji tudi ugotovilo znesek delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je upravičen organizator volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki DeSUS – Demokratični stranki upokojencev Slovenije izreklo *mnenje s pridržkom*, ker med zbranimi sredstvi ni izkazala sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun, in ker je med porabljenimi sredstvi izkazala stroške, ki niso stroški volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije izreklo *pozitivno mnenje*.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE.....	8
1.2.1 Zbrana sredstva.....	9
1.2.2 Porabljena sredstva.....	10
1.2.3 Posojila.....	11
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK.....	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene.....	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje.....	12
2. UGOTOVITVE	13
2.1 PRAVILNOST POROČANJA V SKLADU Z ZVRK.....	15
2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	15
2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev.....	15
2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev.....	15
2.2 PRAVILNOST POSLOVANJA V SKLADU Z ZVRK.....	17
2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo.....	17
2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo.....	18
2.2.3 Druge nepravilnosti.....	18
2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev.....	19
2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	19
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	19
3. MNENJE	20
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI POROČANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI.....	20
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI.....	21

1. UVOD

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: lista DeSUS) za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (v nadaljevanju: volitve v Evropski parlament) v letu 2019, ki so bile 26. 5. 2019, kot je to določeno v Odloku o razpisu volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 10. 9. 2019.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje, pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste DeSUS za volitve v Evropski parlament v letu 2019 je bila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, Kersnikova ulica 6, Ljubljana, s kratico DeSUS (v nadaljevanju: stranka DeSUS).

¹ Uradni list RS, št. 10/19.

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 11/11, 98/13.

⁴ Št. 325-10/2019/3.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih pravnih ali fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v 4 mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 26. 9. 2019. Stranka DeSUS je posebni račun št. SI56 6100 0002 1837 666 odprla 2. 4. 2019 pri Delavski hranilnici, d. d., Ljubljana in ga zaprla 20. 9. 2019.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰ in stranka DeSUS ga je predložila 3. 10. 2019.

Po podatkih Državne volilne komisije je bil organizator volilne kampanje liste DeSUS stranka DeSUS, odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo pa je bila Lidija Štruc. Za pravilnost finančnega poslovanja stranke DeSUS je skladno s 66. členom Statuta DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije¹¹ odgovoren generalni sekretar stranke. Odgovorni osebi stranke DeSUS v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta bili:

- Lidija Štruc, generalna sekretarka, do 29. 1. 2020 in
- Nina Stankovič, generalna sekretarka, od 30. 1. 2020.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o financiranju volilne kampanje za volitve v Evropski parlament v letu 2019 za listo DeSUS, ki ga je pripravil organizator, to je stranka DeSUS (v nadaljevanju: poročilo o financiranju volilne kampanje). Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁷ To je do vključno 10. 4. 2019.

⁸ 16. člen ZVRK.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ [URL: https://desus.si/wp-content/uploads/2017/06/statut_desus.pdf], 26. 2. 2020.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva preseгла zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 16.815,50 evra¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba;
- največ v višini iz drugega odstavka 23. člena ZVRK, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače.¹⁶ Organizator volilne kampanje za volitve v Evropski parlament ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb, razen od državljanov držav članic Evropske unije, za katere veljajo enaki pogoji kot za domače fizične osebe.¹⁷

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po Poročilu o gibanju plač za december 2018 (Uradni list RS, št. 14/19) je 1.681,55 evra znesek povprečne mesečne bruto plače za obdobje od januarja do decembra 2018.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁶ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁷ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁸, vključno z drugimi oblikami prispevkov fizičnih oseb¹⁹.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah.²⁰

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za volitve v Evropski parlament v letu 2019 se je začela 26. 4. 2019 in se je končala 24. 5. 2019 ob 24.00.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²¹ uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljajanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²².

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa.²³

¹⁸ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

¹⁹ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov fizičnih oseb, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika. Tako se med stroški izkazujejo tudi nedensarni prispevki iz drugega odstavka 14. člena ZVRK, ki so bili porabljeni za volilno kampanjo.

²⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²¹ Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

²² Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²³ Četrti odstavek 15. člena ZVRK.

Stroški volilne kampanje za volitve v Evropski parlament v letu 2019 ne smejo preseči 0,4 evra na posameznega volilnega upravičenca v državi.²⁴ Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁵ je bilo na dan razpisa volitev 25. 2. 2019, to je na dan, ko so začeli teči roki za volilna opravila za volitve v Evropski parlament, na območju Republike Slovenije 1.708.765 volilnih upravičencev. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za listo kandidatov niso smeli preseči 683.506 evrov²⁶.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s stroškom, ki je povezan z drugimi oblikami prispevkov, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje.²⁷ Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa.²⁸

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s posojili se preizkusi obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS²⁹;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 evrov in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³⁰;
- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³¹;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb, razen od državljanov držav članic Evropske unije³²;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³³;

²⁴ Drugi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁵ [URL: http://mnz.arhiv-spletisc.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/10543/index.html], 4. 10. 2019.

²⁶ 1.708.765 volilnih upravičencev * 0,4 evra = 683.506 evrov.

²⁷ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

²⁸ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

²⁹ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁰ Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

³¹ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³² Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³³ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz drugega odstavka 23. člena ZVRK ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁴.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, se pri vsakem takem prispevku preizkusi njegov obstoj, točnost in popolnost.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁵, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁶, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene se pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusi njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v Evropskem parlamentu, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje, katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi.³⁷

³⁴ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi z drugim odstavkom 23. člena ZVRK.

³⁵ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁶ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

³⁷ Prvi in drugi odstavek 24. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka DeSUS izkazala zbrana sredstva v znesku 30.795,50 evra in porabljena sredstva prav tako v znesku 30.795,50 evra. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke DeSUS in ugotovljene napake v reviziji prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

		v evrih		
Vsebina		Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I.	SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4)	30.795,50	2.296,50	33.092,00
	1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	22.000,00	0	22.000,00
	1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
	1.2 Prispevki, vplačani na poseben transakcijski račun	22.000,00	0	22.000,00
	2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	0	0	0
	2.1 Brezplačne storitve	0	0	0
	2.2 Izredni popusti	0	0	0
	2.3 Prevzem obveznosti	0	0	0
	2.4 Druge oblike nedenarnih prispevkov	0	0	0
	3. Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun	8.795,50	2.296,50	11.092,00
	3.0 Lastna sredstva organizatorja, ki ni politična stranka	0	0	0
	3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator kampanje	8.795,50	2.296,50	11.092,00
	3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator volilne kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
	4. Obresti sredstev avista	0	0	0

Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
II. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	30.795,50	(360,00)	30.435,50
1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	13.214,75	0	13.214,75
2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	1.666,68	0	1.666,68
3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	5.394,87	(360,00)	5.034,87
4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	8.881,08	0	8.881,08
5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	123,12	0	123,12
6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	0	0
7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	1.515,00	0	1.515,00
8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III. PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I – II)	0	2.656,50	2.656,50
IV. NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE ¹⁾	0	2.656,50	2.656,50
V. NEPLAČANE OBVEZNOSTI	0	0	0
VI. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	22.000,00	0	22.000,00
VII. SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU VOLILNE KAMPANJE	0	0	0
VIII. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	0	0	0
IX. SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	0	0	0

Opomba: ¹⁾ V točki IV. se poroča tudi o nakazilu presežka zbranih sredstev politični stranki, če je bila politična stranka organizator kampanje (priloga 6 pravilnika).

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1 Pravilnost poročanja v skladu z ZVRK

2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje

2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev

Stranka DeSUS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 30.795,50 evra pridobila iz virov, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Viri zbranih sredstev

Vir zbranih sredstev	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Denarni prispevki	22.000,00	71,4
Druge oblike prispevkov	0	-
Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	8.795,50	28,6
Obresti sredstev avista	0	-
Skupaj	30.795,50	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.1.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS za 2.296,50 evra prenizko izkazala zbrana sredstva in sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. in 2. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupni višini zbranih sredstev ter o sredstvih, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa.

2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev

Stranka DeSUS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 30.795,50 evra namenila za kritje stroškov, ki so prikazani v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	13.214,75	43,0
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	1.666,68	5,4
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	5.394,87	17,5
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	8.881,08	28,8
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	123,12	0,4
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	-
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	1.515,00	4,9
Obresti in drugi stroški za posojila	0	-
Skupaj	30.795,50	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.2.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS izkazala porabljenih sredstev previsoko v skupnem znesku 360 evrov, ker je med njimi izkazala prevozne stroške v tem znesku, ki se ne nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v poročilu o financiranju volilne kampanje poročati o skupni višini porabljenih sredstev, pri čemer se v poročilu o financiranju volilne kampanje pri skupni višini porabljenih sredstev za kampanjo poroča o skupni višini za kampanjo porabljenih sredstev, ki so v skladu s 16. členom ZVRK poravnana s posebnega računa.

Pojasnilo stranke DeSUS

Kandidat za evropskega poslanca je imel med volilno kampanjo zaradi natrpanosti urnika srečanj ter radijskih in televizijskih soočenj organiziran prevoz. Za vse 3 navedene dogodke, ki se jih je udeležil v Kungoti, Črnomlju in Grosuplju, je stranka DeSUS priložila pisno dokumentacijo in obrazložitev. Kandidat se je po dogodkih srečal z volivci, občani, nekateri dogodki so si sledili drug za drugim, po srečanjih v Kungoti in Črnomlju pa se je v popoldanskem času udeležil tudi radijskih predvolilnih soočenj v Ljubljani. Stroški prevoza so se zaradi obilice aktivnosti (časovnega zaporedja dogodkov) vračunali v stroške volilne kampanje.

Stranka DeSUS je med izvajanjem revizije predložila vabila na razširjeno sejo, redno letno skupščino oziroma na volilno skupščino občinskih organizacij DeSUS v Kungoti, Črnomlju oziroma v Grosuplju, ki se jih je udeležil tudi kandidat za evropskega poslanca. Stranka DeSUS je med izvajanjem revizije v zvezi s tem pojasnila, da se je kandidat po udeležbi na razširjeni seji izvršnega in nadzornega odbora Občinske

organizacije DeSUS Kungota v Mariboru v družbi lokalnih predstavnikov sprehodil po mestu in opravljaj pogovore z občani, vendar z dokazili za navedeno srečanje s potencialnimi volivci stranka DeSUS ne razpolaga. Po udeležbi na redni letni skupščini Občinskega odbora DeSUS Črnomelj je kandidat po navedbah stranke DeSUS obiskal ekotržnico, kjer se je v družbi lokalnih predstavnikov srečal z občani in lokalnimi ponudniki, vendar tudi za to srečanje s potencialnimi volivci stranka DeSUS ne razpolaga z dokazili. Po pojasnilu stranke DeSUS pa se je v zvezi z udeležbo kandidata na volilni skupščini Občinskega odbora DeSUS Grosuplje kandidat s potencialnimi volivci srečal na skupščini, kjer so bili poleg članov stranke DeSUS prisotni tudi simpatizerji. Stranka DeSUS tudi za to srečanje s potencialnimi volivci z dokazili ne razpolaga, iz vabila na volilno skupščino pa je razvidno, da so bili na volilno skupščino vabljeni samo člani stranke DeSUS. Ker stranka DeSUS ni predložila nobenih dokazil za srečanja s potencialnimi volivci, ni bilo mogoče potrditi, da se prevozní stroški v znesku 360 evrov nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo.

2.1.1.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja posameznih izdatkov v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) smo ugotovili, da je stranka DeSUS posamezne izdatke izkazala za 360 evrov previsoko, ker je med njimi izkazala prevozne stroške v skupnem znesku 360 evrov, ki se ne nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje poroča o vseh posameznih izdatkih, ki jih je organizator volilne kampanje namenil za financiranje volilne kampanje, pri čemer se v Seznamu izdatkov poroča o stroških volilne kampanje, ki jih je organizator volilne kampanje v skladu s 16. členom ZVRK poravnal s posebnega računa.

2.2 Pravilnost poslovanja v skladu z ZVRK

2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo

2.2.1.a S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da stranka DeSUS na posebnem računu ni zbrala sredstev za plačilo stroškov volilne kampanje v skupnem znesku 88 evrov, in sicer za plačilo:

- izdelave nagradne križanke, objavljene v glasilu Novice DeSUS, v znesku 42,70 evra³⁸ (povezava s točko 2.2.2.b tega poročila);
- pogostitve simpatizerjev stranke DeSUS na predvolilnem srečanju 21. 5. 2019, ki je potekalo ob ribniku v Ormožu, v ocenjenem skupnem znesku 45,30 evra³⁹ (povezava s točko 2.2.2.b tega poročila).

³⁸ Stranka DeSUS je račun poravnala z rednega računa.

³⁹ Znesek se nanaša na računa v znesku 94,24 evra in 114,78 evra, ki ju je stranka DeSUS poravnala z rednega računa. Navedena računa se nanašata tako na izvedbo predvolilnega srečanja kot tudi na zasedanje skupščine Območnega odbora DeSUS Ormož, ki ni strošek volilne kampanje in je potekalo pred predvolilnim srečanjem na isti lokaciji. Po oceni se od skupnega zneska prvega računa na strošek volilne kampanje nanaša strošek pijače (vina) v znesku 39,60 evra, od skupnega zneska drugega računa pa se po oceni na strošek volilne kampanje nanaša 5 odstotkov celotnega zneska računa, to je 5,70 evra. Ocenjeni skupni znesek pogostitve simpatizerjev stranke DeSUS na predvolilnem srečanju znaša 45,30 evra.

Navedeni ravnanji nista v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vsa sredstva za poravnavo stroškov volilne kampanje zbrati na posebnem računu.

2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo

2.2.2.a S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da je stranka DeSUS s posebnega računa poravnala prevozne stroške v skupnem znesku 360 evrov, ki se ne nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s prvim in drugim odstavkom 15. člena ZVRK, ker se omenjeni stroški ne štejejo za stroške volilne kampanje.

2.2.2.b S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da stranka DeSUS s posebnega računa ni poravnala stroškov volilne kampanje v skupnem znesku 88 evrov, in sicer:

- izdelave nagradne križanke, objavljene v glasilu Novice DeSUS, v znesku 42,70 evra (povezava s točko 2.2.1.a tega poročila);
- pogostitve simpatizerjev stranke DeSUS na predvolilnem srečanju 21. 5. 2019, ki je potekalo ob ribniku v Ormožu, v ocenjenem skupnem znesku 45,30 evra (povezava s točko 2.2.1.a tega poročila).

Navedeni ravnanji nista v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vse stroške volilne kampanje poravnati s posebnega računa.

2.2.3 Druge nepravilnosti

S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje v primeru najema dvorane za predvolilni dogodek zaradi nezadostnih pojasnil najemodajalca ni bilo mogoče potrditi narave odobrenega popusta v znesku 100 evrov⁴⁰. Ocenjujemo, da obstaja tveganje, da je stranka DeSUS od izvajalca storitve prejela izredni popust, ki v skladu s petim odstavkom 14. člena ZVRK in ob upoštevanju drugega odstavka tega člena predstavlja nedovoljeno obliko financiranja volilne kampanje.

Prav tako pri preizkušanju pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo nismo pridobili ustreznih dokazil, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, kdo ter v kakšnem obsegu in vrednosti je organizatorju volilne kampanje priskrbel pijačo, ki jo je stranka DeSUS porabila na 2 predvolilnih shodih. Zaradi navedenega tudi ni bilo mogoče ugotoviti, ali bi morala biti vrednost nabavljene pijače v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazana med zbranimi sredstvi kot druge oblike prispevkov fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK. Obstaja tveganje, da predstavlja nabavljena pijača z vidika pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo nedovoljen prispevek iz petega v povezavi z drugim odstavkom oziroma iz šestega odstavka 14. člena ZVRK, ki bi moral biti v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazan med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK.

⁴⁰ Cena najema dvorane za večerni najem – za čas najema, v katerem se je odvijal predvolilni dogodek, znaša v skladu z objavljenim cenikom 250 evrov, medtem ko je bila stranki DeSUS obračuna najemnina v znesku 150 evrov, ki je v skladu z objavljenim cenikom cena dnevne najema dvorane.

2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Pri preveritvi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku, nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje

Vsebino in obrazce poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti na obrazcu Poročilo o kampanji skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament⁴¹ listi DeSUS na volitvah v Evropski parlament v letu 2019 ni pripadel noben mandat za poslance v Evropskem parlamentu. Prejela je 27.329 glasov, kar je več kot 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi⁴², zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu z drugim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas, to je v znesku 4.645,93 evra⁴³.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, ugotovljenega v tabeli 1, zato ugotavljamo, da ima stranka DeSUS pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 4.645,93 evra.

⁴¹ Uradni list RS, št. 36/19.

⁴² Za volitve v Evropski parlament je bilo oddanih 492.457 glasovnic. 2 odstotka predstavljata 9.849 glasov.

⁴³ 27.329 glasov * 0,17 evra = 4.645,93 evra.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019, katere organizator je bila politična stranka *DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije*.

3.1 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poročanja politične stranke DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo smo v poročilu o financiranju volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019, ki ga je predložila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, ugotovili naslednje napake:

- med zbranimi sredstvi ni izkazala sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na posebni račun, v znesku 2.297 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med porabljenimi sredstvi je izkazala stroške v skupnem znesku 360 evrov, ki niso stroški volilne kampanje, hkrati pa je te stroške izkazala v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b.

Poleg tega nismo mogli pridobiti ustreznih in zadostnih dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče potrditi, da odobreni popust v znesku 100 evrov in nabavljena pijača, katere vrednosti ni bilo mogoče oceniti, ne predstavljata nedovoljenih prispevkov, ki se v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazujejo med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, oziroma da nabavljena pijača ne predstavlja drugih oblik prispevkov fizičnih oseb – točka 2.2.3.

Razen napak, navedenih v prvem odstavku tega mnenja, in možnega učinka negotovosti, navedenega v drugem odstavku tega mnenja, menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019, ki ga je predložila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da je politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v letu 2019 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. stranki DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. Lidiji Štruc, priporočeno;
4. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si